

Felhólyagzott vízpára

Eleinte tényleg azt hiszi, hogy menyétet lát.

Legalábbis tekintetével egy karcsú, hajlékony test mozgását követi, ahogyan a laza habbá összeálló, de imitt-amott már tömbökké fagyott jégkristályokat kerülgeti. Üldöz vagy üldözik, nem tudja eldönteni. Aztán minden átmenet nélkül eltűnik egy a végtelenre nyíló mélykék hasadékon át. Majd röviddel azután mintha ugyanonnan bújna elő megint. Ekkor – már csak a játék kedvéért is – arra gondol, hogy most mintha inkább teve vagy cethal volna.

Jelentsenek ezek a szavak akármit is.

Igazság szerint sem ilyet, sem olyat nem látott a maga szemével soha.

Mert hol is láthatott volna?

De aztán a tudata egy félreeső zugából váratlanul előbukkan egy rég elfelejtett emlék. Vándormutatványosok járnak a vidéket, faluról falura magukkal hurcolva egy láthatólag korommal feketére festett, különös lényt. (Némi apróért, néhány tojásért, de akár még avas szalonnáért is meg lehetett nézni.) Az idéetlen állat hátán kalapban, palástban torz alak ül, jobbra balra dülöngél, mintha csak összenőtt volna vele.

Az apokalipszis lovasának mondták azok a lelketlen csepűrágók, ezzel riogatva az embereket. De akárhogy is igyekezett, ő csak egy kehes, csonttá fagyott lovat látott, hátán elmaszkírozott törpével. Gyerekfejjel is úgy gondolta, csupán szemfényvesztés az egész. Mármint ez az apokalipszis dolog. Pedig még füstöt is fújt az orrlikából. (Annak a trükknek a nyitjára sohase jött rá.)

Pedig lehet, hogy akkor látott tevét először és utoljára. Minden stimmel: hosszú nyak, valamit állandóan rágcsáló, széles száj, lustán ringatózó púppá gyűrődött gerinc. De az is megeshet, hogy csak álmodta ezt is, mint azt a cethalnak mondott ősvilági szörnyet, amely annyit foglalkoztatta a fantáziáját.

Nem értette soha, hogyan maradhat életben a gyomrában bárki emberfia.

Ha nem vigyáz, a végén még agg Poloniusszá változik, és könnyedén elhithet magával akármit, mosolyodik el. Már amennyire ez lehetséges. És hogy jobban lásson, már-már nyúlna az okuláréja után, ha mozdítani tudná a karját. Aztán arra gondol, még éles a szeme, sohasem volt szüksége rá, hogy üveget illeszzen elébe. Ettől aztán megkönnyebbül.

Örül, hogy mégsem kell mozdulnia.

Talán ennek a váratlan öröme a nyomán bukfencet hányó bolondot vesz észre, ahogyan tréfálkozni próbál vele, hogy jobb kedvre derítse. Púpjából nagy szürke kígyó kúszik az égre. Röviddel azután teste foszlányaira szakadozik szét, ahogyan átvérzi a még erőtlent, de makacsul kitartó napsugár. Mégis szélesen nevet. Búcsúzkodva integet, hogy majd ír.

Hát persze.

Nincs ideje sajnálni, mert már fenyegető hegyek tornyosulnak fölébe. Magas bércek, melyeknek hófedte csúcsai izzanak a gyenge napfényben, mint valami vén király bortól kipirult homloka. Ott csúfoskodik rajta a félrecsúszott koronája. Legszívesebben felnevetne, annyira komikus a látvány. Teljesen indokolatlanul az a szó jut eszébe, hogy „habostorta”.

Aztán egyszerűen elkomorodik.

Mert hogy mégsem ilyennek képzelte el ezt a pillanatot.

Valami nagyszabásút, vagy legalábbis ennél jóval teátrálisabbat várt. Hogy érezhesse, amint teste-lelke feloldódik a mindenség éterében. Vagy úgy, ahogyan a kikelő madár szabadul a tojáshéj fullasztó szorításából, hogy azon nyomban a csillagok milliárdjai felé repüljön.

Ehhez képest a szemét sem tudja lehunyni.

Ó, micsoda nevetséges és képtelen vágy az emberé, kinek nem nőtt szárnya, csupán két botladozó rövid lába, gondolja. Lám, most még az is használhatatlan. Meg is lepődik, hogy még sincs benne keserűség semmi.

Rövid időre a józan belátás világossága keríti hatalmába.

Most egy hattyú száll el felette, amely minden átmenet nélkül ölt alakot a csúcson szikrázó hóból. Széles szárnycsapásaiból valamiért arra következtet, csakis ilyen lehet az emlékezet.

Önkéntelenül is arra gondol, hogy mit szólna most az anyja, ha így látná: kabát nélkül, szakadt ingben, mezítláb. (Mert már a csizmáját is lerángatták róla.) Még megfázol, kisfiam, mondaná szelíd aggodalommal a hangjában. Vajon lenne-e szemrehányás az apja tekintetében, amiért ennyire könnyen megadta magát.

De akárhogyan is erőlködik, nem tudja felidézni az arcukat.

Most ijed meg először, mert csak most érti meg, hogy tökéletesen magára maradt. Azt hiszi, hogy könnyezik, amikor rádöbben, hiába ígérte meg, sohasem tér haza. Az ő karcsú alakját sem látja körvonalazódni, hiába erőlteti a szemét.

Csupán azok az önkényesen megjelenő, majd nyomtalanul eltűnő torzók kíserítik egyre.

Vigyorgó hóhér libériás inas haját tépi, majd feldobja az égre a rizsporos parókát. Ott egy elszabadult zongora, melyből a hangok hófehér gerlékként szállnak fel, hogy egy feszülten figyelő macska csapjon le rájuk. Jönnek feltartóztathatatlanul mindenféle alakváltó rémek. Griffek, sárkányok, óriások. Fogva tartják a tekintetét. Egyre fenyegetőbbnek érzi őket, de nem tud szabadulni az igézetükből.

Mintha testet akarna öltetni a mélységben hánycódó Leviathán.

Ezek a minden összefüggés és értelem nélküli jelenések fárasztják. Mind jobban reszket. Talán fél, talán csak fázik, míg a nap szét nem oszlatja a vízpárát a kukoricás felett. Végül nem marad más csak a tiszta, vakítóan éles fény, amely kitégeti a retináját.

Felsóhajt.

A pupillája minden bizonnyal ekkor szűkül be végleg.

*

Persze mindennek csak abban az esetben van bármiféle értelme, ha nem hátulról dőfték le, ahogyan azt beszélük mindenfelé. (Igaz, összehordanak róla mindent meg annak az ellenkezőjét is, ahogyan az már lenni szokott ilyenkor.) Mindenesetre úgy lenne a legjobb, ha mondjuk mégsem menekülés közben érte volna a halál, vagy legalább lett volna ideje szembefordulni. Mert különben biztosan előre kellett zuhannia, arccal a sárba. Így értelemszerűen nem láthatott mást, csak a szanaszét guruló, leszakadt zubbony- meg inggombokat. Gyöngyöket a lószaros göröngyök között. Meg a pocsolyában megcsillanó tört ég egy darabkáját.

Ráadásul azt is csak rövid időre.

A szája sarkából a piszkos vízbe ugyanis biztosan vér szivárgott, végképp elhomályosítva a benne tükröződő mindenséget.